18. MEKTUP

١٨- ﴿ اَلْمَكْتُوبُ الثَّامِنَ عَشَرَ : اِلَى الشَّيْخِ جَمَالِ الدِّينِ التَّاكُورِىِّ فِى بَيَانِ نَصِيبِ عُلَمَاءِ الظَّاهِرِ وَنَصِيبِ الْعُلَمَاءِ الرَّاسِخِينَ وَنَصِيبِ الصُّوفِيَّةِ وَجَوَابِ الْتِمَاسِهِ ﴾

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ وَسَلَامٌ عَلَى عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفَى "اَلْعُلَمَاءُ وَرَثَةُ الْاَنْبِيَاءِ" كَافٍ فِى مَدْحَةِ الْعُلَمَاءِ وَعِلْمُ الْوِرَاثَةِ هُوَ عِلْمُ الشَّرِيعَةِ فَاِنَّهُ هُوَ الَّذِى بَقِىَ مِنَ الْاَنْبِيَاءِ عَلَيْهِمُ الصَّلَوَاتُ وَالتَّسْلِيمَاتُ وَلِعِلْمِ الشَّرِيعَةِ صُورَةٌ وَحَقِيقَةٌ وَصُورَتُهُ هِىَ نَصِيبُ عُلَمَاءِ الظَّاهِرِ شَكَرَ اللّٰهُ تَعَالَى سَعْيَهُمْ وَهِىَ الَّتِى تَتَعَلَّقُ بِمُحْكَمَاتِ الْكِتَابِ وَالسُّنَّةِ وَحَقِيقَتُهُ هِىَ نَصِيبُ الْعُلَمَاءِ الرَّاسِخِينَ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالَى عَنْهُمْ وَهِىَ الَّتِى تَتَعَلَّقُ بِمُتَشَابِهَاتِ الْكِتَابِ وَالسُّنَّةِ وَالْمُحْكَمَاتُ وَاِنْ كُنَّ اُمَّ الْكِتَابِ وَلَكِنَّ ثَمَرَاتِهِ وَنَتَائِجَهُ الْمُتَشَابِهَاتُ الَّتِى هُنَّ مَقَاصِدُ الْكِتَابِ وَلَيْسَتِ الْاُمَّهَاتُ سِوَى اَنْ تَكُونَ وَسَائِلَ لِحُصُولِ النَّتَائِجِ فَكَانَ لُبُّ الْكِتَابِ الْمُتَشَابِهَاتِ وَالْمُحْكَمَاتُ قِشْرُ ذَلِكَ اللُّبِّ وَالْمُتَشَابِهَاتُ هِىَ الَّتِى تُبَيِّنُ الْاَصْلَ بِالرَّمْزِ وَالْاِشَارَةِ وَتَكْشِفُ عَنْ وَجْهِ حَقِيقَةِ تِلْكَ الْمُعَامَلَةِ وَالْعُلَمَاءُ الرَّاسِخُونَ جَمَعُوا بَيْنَ الْقِشْرِ وَاللُّبِّ وَحَازُوا مَجْمُوعَ صُورَةِ الشَّرِيعَةِ وَحَقِيقَتِهَا وَالْكُبَرَاءُ تَصَوَّرُوا الشَّرِيعَةَ كَشَخْصٍ يَكُونُ قِشْرُهُ وَلُبُّهُ مِنْ صُورَةِ الشَّرِيعَةِ وَحَقِيقَتِهَا وَوَجَدُوا عِلْمَ اَحْكَامِ الشَّرَايِعِ صُورَةَ الشَّرِيعَةِ وَعِلْمَ الْحَقَايِقِ وَالْاَسْرَارِ حَقِيقَةَ الشَّرِيعَةِ وَصَارَتْ طَائِفَةٌ مَفْتُونَةً بِصُورَةِ الشَّرِيعَةِ وَاَنْكَرُوا حَقِيقَتَهَا وَلَمْ يَعْرِفُوا لِاَنْفُسِهِمْ شَيْخًا وَمُقْتَدًى بِهِ غَيْرَ الْهِدَايَةِ وَالْبَزْدَوِىِّ وَطَائِفَةٌ اُخْرَى وَاِنْ حَصَلَتْ لَهُمْ عَلَاقَةٌ بِتِلْكَ الْحَقِيقَةِ وَلَكِنَّهُمْ لَمَّا لَمْ يَعْرِفُوهَا حَقِيقَةَ الشَّرِيعَةِ بَلْ زَعَمُوا الشَّرِيعَةَ مَقْصُورَةً عَلَى الصُّورَةِ وَظَنُّوهَا قِشْرًا فَقَطْ وَتَصَوَّرُوا اللُّبَّ وَرَاءَهَا فَلَا جَرَمَ لَمْ يُدْرِكُوا حَقِيقَةَ تِلْكَ الْحَقِيقَةِ وَلَمْ يَنَالُوا نَصِيبًا مِنَ الْمُتَشَابِهَاتِ وَالْعُلَمَاءُ الرَّاسِخُونَ هُمُ الْوَارِثُونَ فِى الْحَقِيقَةِ جَعَلَنَا اللّٰهُ سُبْحَانَهُ وَاِيَّاكُمْ مِنْ مُحِبِّيهِمْ وَمُقْتَفِى

آثَارِهِمْ (ثُمَّ اِنَّ أَخِيَ) الشَّيْخَ مِيَانْ نُورًا مُحَمَّدًا ظَهَرَ مِنْ جَانِبِكُمْ بِاَنَّكُمْ قُلْتُمْ اِنَّ لَنَا اجَازَاتٍ مِنْ مَشَائِخِ السَّلاَسِلِ الْاُخَرِ وَنُرِيدُ مِنْ جَانِبِ النَّقْشبَنْدِيَّةِ أَيْضًا اجَازَةً (اَيُّهَا الْمَخْدُومُ) الْمُكَرَّمُ اِنَّ الْمَشِيخَةَ وَالْمُرِيدِيَّةَ فِى الطَّرِيقَةِ النَّقْشبَنْدِيَّةِ الْعَلِيَّةِ بِتَعْلِيمِ الطَّرِيقَةِ وَتَعَلُّمِهَا لاَ بِالْكُلاَهِ وَالشَّجَرَةِ كَمَا هُوَ مُتَعَارَفٌ فِى سَلاَسِلَ اُخَرَ وَطَرِيقُ هَؤُلاَءِ الْاَكَابِرِ صُحْبَةٌ وَتَرْبِيَتُهُمْ اِنْعِكَاسِيَّةٌ فَلاَ جَرَمَ اِنْدَرَجَتْ فِى بِدَايَتِهِمْ نِهَايَةُ الْآخَرِينَ وَصَارَ طَرِيقُهُمْ أَقْرَبَ الطُّرُقِ وَنَظَرُهُمْ شِفَاءَ الْاَمْرَاضِ الْقَلْبِيَّةِ وَتَوَجُّهُهُمْ دَافِعَ الْعِلَلِ الْمَعْنَوِيَّةِ ﴿شِعْرٌ﴾:

مَا أَحْسَنَ النَّقْشبَنْدِيِّينَ سِيرَتَهُمْ * يَمْشُونَ بِالرَّكْبِ مَخْفِيِّينَ لِلْحَرَمِ

وَالْمَرْجُوُّ مُسَامَحَتُكُمْ ﴿ع﴾: وَالْعُذْرُ عِنْدَ كِرَامِ النَّاسِ مَقْبُولٌ * وَالسَّلاَمُ .

TÜRKÇE ANLAMI

Bu mektup Şeyh Cemalettin en-Nâkûrî'ye yazılmıştır. İmam-ı Rabbânî bu mektupta zahir alimler, rusûh sahibi alimler ve sûfilerin her birinin nasibini anlatmakta ve adı geçen şahsın sorusunu cevaplamaktadır.

Allah'a hamd, peygamberlerine selam olsun. *"Alimler peygamberlerin varisleridir"* hadisi alimlere övgü olarak kafidir. Peygamberlerden alimlere veraset yoluyla intikal eden ilim şeriat ilmidir. Peygamberlerden geriye kalan ilim de budur. Şeriat ilminin hakikat ve sureti vardır. Bu ilmin sureti zahir alimlerinin payına düşer ki bu ilim Kur'an ve Sünnetin muhkem naslarıyla alakalıdır. Bu ilmin hakikatı ise rüsûh sahibi alimlerin nasibi olup Kur'an ve Sünnet naslarının müteşabihleri ile alakalıdır. Muhkem naslar her ne kadar Kitab'ın ana bölümünü oluşturuyorsa da fakat onun fayda ve sonuçları kitabın maksatlarını oluşturan müteşabih naslardır. Muhkem naslar ise öze nisbetle kabuk hükmündedir. Remiz ve işaret yoluyla işin aslını açığa çıkaran muamelenin hakikatını keşfeden asıl müteşabih naslardır. Rüsûh sahibi alimler kabukla özü bünyelerinde toplayarak şeriatın hem suretini hem de hakikatına sahip olmuşlardır.

Bu alimler şeriat hükümleriyle alakalı ilmi şeriatın sureti, hakikat ve sırlarla alakalı ilmi de şeriatın hakikatı olarak görmüşlerdir. Bir taife vardır ki bunlar şeriatın suretine meftun olmuş ve şeriatın hakikatini inkar ede-

rek kendilerine Hidaye ve Pezdevi'den başka bir önder kabul etmemişlerdir. Bir diğer taife ise her ne kadar bu hakikate nüfuz edebilmişse de bu hakikatın şeriatın hakikati olduğunu anlayamamış şeriatı sadece kabuktan ibaret görerek hakikatın onun ötesinde olduğuna inanmıştır. Böylece işin hakikatini idrak edemeyerek müteşabih naslardan bu kimselerin nasibine bir şey düşmemiştir. Rusuh sahibi alimlere gelince bunlar peygamberlerin gerçek varisleridir. Allah bizleri ve sizleri onları seven ve yollarına uyan kimselerden kılsın.

Kardeşim Şeyh Miyan Nur Muhammed tarafınızdan bize bildirildiğine göre; sizin diğer tarikat silsilelerinden aldığınız icazetleriniz varmış, bunların yanında ayrıca Nakşibendi silsilesinden de icazet istiyormuşsunuz.

Aziz dostum! Nakşibendi tarikatında şeyhlik ve müritlik diğer tarikatlarda olduğu gibi külah ve şecereyle değil, tarikat eğitimi vermek ve almakla olur. Nakşibendi büyüklerin yolu sohbet/beraberliktir. Onların terbiyesi inikas/yansıma yoluyladır. Bu sebeple diğerlerinin son basamağı onların ilk basamağına indirilmiştir. Onların yolu en yakın yol kabul edilmiştir. Onların bakışları kalp hastalıklarına şifa olmuş, teveccühleri manevi hastalıkların ilacı olmuştur.

Nakşibendilerin seyri ne güzeldir!
Onlar yolcularını hareme gizlice götürürler.
Beni müsamahayla karşılayacağınızı umuyorum.
Büyükler nezdinde özür makbuldur.
Baki selam…

KELİME ANLAMI

18- ‹ اَلْمَكْتُوبُ الثَّامِنَ عَشَرَ **On sekizinci mektup** *(Kime gönderilmiştir?)* اِلَى الشَّيْخِ جَمَالِ الدِّينِ النَّاكُورِىِّ **Şeyh Cemaleddin-i Nâkûri'ye** *(Ne hakkındadır?)* فِى بَيَانِ نَصِيبِ عُلَمَاءِ الظَّاهِرِ **Zahir alimlerinin nasibi** وَنَصِيبِ الْعُلَمَاءِ الرَّاسِخِينَ **Râsih alimlerin nasibi** وَنَصِيبِ الصُّوفِيَّةِ **Ve sûfilerin nasibinin beyanı** وَجَوَابِ الْتِمَاسِهِ **Ve o sorusunun cevavı hakkındadır** ›

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ Hamd Allah'a وَسَلَامٌ Selam ise عَلَى عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفَى Seçtiği kullarına olsun اَلْعُلَمَاءُ Alimler *(Nedir?)* وَرَثَةُ الْاَنْبِيَاءِ Peygamberlerin varisleridir *(Bu hadis nedir?)* كَافٍ فِى مَدْحَةِ الْعُلَمَاءِ Alimleri övmekte yeterlidir وَعِلْمُ الْوَرَاثَةِ Miras bırakılan ilim *(Nedir?)* هُوَ عِلْمُ الشَّرِيعَةِ O ancak şeriat ilmidir *(Niçin?)* فَاِنَّهُ هُوَ الَّذِى بَقِىَ Çünkü geriye kalan odur *(Kim-*

اَلصَّلَوَاتُ وَالتَّسْلِيمَاتُ *(Ne?)* مِنَ الاَنْبِيَاءِ *(den?)* Peygamberlerden عَلَيْهِمْ Onların üzerine olsun
Salat-u selamlar وَلِعِلْمِ الشَّرِيعَةِ Şerîat ilmi için vardır *(Ne?)* صُورَةٌ وَحَقِيقَةٌ Bir suret ve
hakikat وَصُورَتُهُ Onun sureti *(Nedir?)* هِىَ نَصِيبُ عُلَمَاءِ الظَّاهِرِ O zahir alimlerin nasibidir
وَهِىَ الَّتِى تَتَعَلَّقُ شَكَرَ اللهُ تَعَالَى Yüce Allah kabul etsin *(Neyi?)* سَعْيَهُمْ Onların gayretlerini
Ve o suret alakalı olandır *(Ne ile?)* بِمُحْكَمَاتِ الْكِتَابِ وَالسُّنَّةِ Kitap ve sünnetin
muhkemleriyle وَحَقِيقَتُهُ Ve şeriat ilminin hakikatı ise هِىَ نَصِيبُ الْعُلَمَاءِ الرَّاسِخِينَ O râsih
alimlerin nasibidir وَهِىَ الَّتِى تَتَعَلَّقُ رَضِىَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُمْ Allâh Teâla onlardan razı olsun
Hakikat de alakalı olandır *(Ne ile?)* بِمُتَشَابِهَاتِ الْكِتَابِ وَالسُّنَّةِ Kitap ve sünnetin
müteşabihleriyle *(Ne?)* وَالْمُحْكَمَاتُ وَاِنْ كُنَّ Her ne kadar muhkemler olsalar da *(Ne?)* اُمَّ
الْكِتَابِ Kitap'ın aslı وَلَكِنَّ ثَمَرَاتِهِ وَنَتَائِجَهُ Yalnız onun fayda ve sonuçları
(Nedir?) اَلْمُتَشَابِهَاتُ Müteşabihlerdir الَّتِى هُنَّ مَقَاصِدُ الْكِتَابِ Ki, onlar kitabın asıl
maksatlarıdır وَلَيْسَتِ الْاُمَّهَاتُ Asıllar olmadı *(Ne olmadılar?)* سِوَى اَنْ تَكُونَ وَسَائِلَ لِحُصُولِ
النَّتَائِجِ Sonuçların oluşmasına vesile olmaktan başka bir şey فَكَانَ لُبُّ الْكِتَابِ Öyleyse
kitabın özü oldu *(Ne?)* اَلْمُتَشَابِهَاتُ Müteşabihler وَالْمُحْكَمَاتُ Muhkemler ise قِشْرُ ذَلِكَ اللُّبِّ
Bu özün kabuğudur وَالْمُتَشَابِهَاتُ Müteşabihler هِىَ الَّتِى تُبَيِّنُ الاَصْلَ Onlar aslı beyan
ederler *(Ne ile?)* بِالرَّمْزِ وَالْاِشَارَةِ Remz ve işaret ile *(Daha nedirler?)* وَتَكْشِفُ Örtüyü kaldırır
(Neden?) عَنْ وَجْهِ حَقِيقَةِ تِلْكَ الْمُعَامَلَةِ Şu muamelenin gerçek yüzünden وَالْعُلَمَاءُ الرَّاسِخُونَ
Râsih alimler جَمَعُوا بَيْنَ الْقِشْرِ وَاللُّبِّ Kabuk ile özü bir araya toplamışlardır وَحَازُوا Ve
nail olmuşlardır *(Neye?)* مَجْمُوعَ صُورَةِ الشَّرِيعَةِ وَحَقِيقَتِهَا Şeriatın hakikat ve suretinin
toplamına وَالْكُبَرَاءُ تَصَوَّرُوا الشَّرِيعَةَ Büyükler şeriatı (kafalarında) canlandırdılar *(Nasıl?)*
كَشَخْصٍ Bir kişi gibi ki, يَكُونُ قِشْرُهُ وَلُبُّهُ Kabuğu ve özü oluyor *(Neden?)* مِنْ صُورَةِ الشَّرِيعَةِ
وَحَقِيقَتِهَا Şeriat'ın suret ve hakikatinden وَوَجَدُوا Ve buldular, gördüler *(Neyi?)* عِلْمَ
أَحْكَامِ الشَّرَايِعِ Şeriatların hükümlerinin bilgisini *(Ne gördüler?)* صُورَةَ الشَّرِيعَةِ Şeriat sureti
olarak وَعِلْمَ الْحَقَايِقِ وَالْاَسْرَارِ Sırların ve hakikatlerin ilmini de *(Ne gördüler?)* حَقِيقَةَ الشَّرِيعَةِ
Şeriat'ın hakikati, özü olarak وَصَارَتْ طَائِفَةٌ Ve bir grup oldu *(Ne?)* مَفْتُونَةً Tutkun oldu
(Neye?) بِصُورَةِ الشَّرِيعَةِ Şeriat'ın suretine وَاَنْكَرُوا حَقِيقَتَهَا Ve hakikatini inkar ettiler وَلَمْ
يَعْرِفُوا لِاَنْفُسِهِمْ Kendileri için tanımadılar *(Ne?)* شَيْخًا وَمُقْتَدًى بِهِ Bir şeyh ve peşine
gidilecek bir önder *(Neden başka?)* غَيْرَ الْهِدَايَةِ وَالْبَزْدَوِىِّ Hidaye ve Bezdevi'den

وَطَائِفَةٌ اُخْرَى Hidaye ve Bezdevi'den kitaplarından başka غَيْرَ الْهِدَايَةِ وَالْبَزْدَوِىِّ *(başka?)* Diğer bir grup ise لَهُمْ وَاِنْ حَصَلَتْ Her ne kadar onlara hasıl olsa da *(Ne?)* عَلاَقَةٌ بِتِلْكَ الْحَقِيقَةِ Bu hakikatle bir ilişki وَلَكِنَّهُمْ Fakat onlar لَمَّا لَمْ يَعْرِفُوهَا Onu bilemeyince *(Ne olarak?)* حَقِيقَةَ الشَّرِيعَةِ Şeriat'ın hakikati olarak بَلْ زَعَمُوا الشَّرِيعَةَ Bilakis şeriatı sanınca *(Ne?)* عَلَى الصُّورَةِ مَقْصُورَةً Sadece suretten ibaret فَقَطْ وَظَنُّوهَا قِشْرًا Ve onu sadece kabuk zannedince وَرَاءَهَا وَتَصَوَّرُوا اللُّبَّ Ve özü de onun ötesinde olduğunu düşününce فَلاَ جَرَمَ لَمْ يُدْرِكُوا Hiç şüphesiz anlayamadılar *(Neyi?)* حَقِيقَةَ تِلْكَ الْحَقِيقَةِ Bu hakikatin gerçeğini وَلَمْ يَنَالُوا نَصِيبًا Dolayısıyla herhangi bir paya ulaşamadılar *(Neden?)* هُمُ الْوَارِثُونَ فِى الْحَقِيقَةِ مِنَ الْمُتَشَابِهَاتِ Müteşabihlerden وَالْعُلَمَاءُ الرَّاسِخُونَ Râsih alimler Gerçekte varisler onlardır جَعَلَنَا اللهُ سُبْحَانَهُ وَاِيَّاكُمْ Allah Sübhanehü bizi ve sizi kılsın *(Kimden?)* مِنْ مُحِبِّيهِمْ Onları sevenlerden وَمُقْتَفِى آثَارِهِمْ Ve onların izlerini takip edenlerden (ثُمَّ اِنَّ أَخِىَ) الشَّيْخَ مِيَانْ نُورًا مُحَمَّدًا Sonra benim kardeşim Şeyh Miyan Nur Muhammed اَظْهَرَ مِنْ جَانِبِكُمْ Sizin tarafınızdan izhar etti *(Neyi?)* بِاَنَّكُمْ قُلْتُمْ Siz demişsiniz ki: اِنَّ لَنَا اِجَازَاتٍ Bizim icazetlerimiz vardır *(Kimden?)* مِنْ مَشَائِخِ السَّلاَسِلِ الْأُخَرِ Diğer meşayıh silsilelerinden وَنُرِيدُ مِنْ جَانِبِ النَّقْشْبَنْدِيَّةِ أَيْضًا Nakşibendi tarafından da istiyoruz *(Ne?)* إِجَازَةً Bir icazet (اَيُّهَا الْمَخْدُومُ) الْمُكَرَّمُ (Ey keremli mahdum! اِنَّ الْمَشِيخَةَ وَالْمُرِيدِيَّةَ Müridlik ve şeyhlik *(Nerede?)* فِى الطَّرِيقَةِ النَّقْشْبَنْدِيَّةِ الْعَلِيَّةِ Yüce Nakşibendi tarikatında *(Ne iledir?)* بِتَعْلِيمِ الطَّرِيقَةِ وَتَعَلُّمِهَا Tarikatı öğretmek ve öğrenmekledir لاَ بِالْكُلاَهِ وَالشَّجَرَةِ Külah ve şecere (silsile) ile değildir كَمَا هُوَ مُتَعَارَفٌ Nitekim bu adet olmuştur *(Nerede?)* فِى سَلاَسِلَ اُخَرَ Diğer silsilelerde وَطَرِيقُ هَؤُلاَءِ الْاَكَابِرِ Ama bu büyüklerin yolu ise صُحْبَةٌ Sohbettir وَتَرْبِيَتُهُمْ انْعِكَاسِيَّةٌ Onların terbiyeleri yansıma yoluyladır فَلاَ جَرَمَ اُنْدَرِجَتْ Bu sebeple hiç kuşkusuz yer almıştır *(Nerede?)* فِى بِدَايَتِهِمْ Onların başlangıcında *(Ne?)* نِهَايَةُ الْآخَرِينَ Diğer tarikatların sonu وَصَارَ طَرِيقُهُمْ Ve onların yolu olmuştur *(Ne?)* أَقْرَبَ الطُّرُقِ Yolların en yakını وَنَظَرُهُمْ Bakışları شِفَاءَ الْاَمْرَاضِ الْقَلْبِيَّةِ Kalp hastalıklarına şifa وَتَوَجُّهُهُمْ Teveccühleri دَافِعَ الْعِلَلِ الْمَعْنَوِيَّةِ Manevi hastalıkları temizleyici olmuştur ﴿شِعْرٌ﴾ Şiir:

مَا أَحْسَنَ النَّقْشَبَنْدِيِّينَ Nakşibendiler ne güzel kişilerdir سِيرَتَهُمْ Yani onların yürümelerini يَمْشُونَ بِالرَّكْبِ Yolcularını götürüyorlar *(Nasıl?)* مُخْتَفِيِّينَ Gizlice *(Nereye?)* لِلْحَرَمِ Harem'e

وَالْمَرْجُوُّ مُسَامَحَتُكُمْ Umulan güzel karşılamanızdır ﴿ع﴾ Mısra: وَالْعُذْرُ عِنْدَ كِرَامِ النَّاسِ Asil kişilerin yanında özür *(Nedir?)* مَقْبُولٌ Geçerlidir وَالسَّلَامُ Selamlar.

